

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για την πρόταση νόμου «Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Γιώργος Τ. Γεωργίου

Αννίτα Δημητρίου

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Γιώργος Κάρουλλας

Μη μέλη της επιτροπής:

Αντρέας Καυκαλιάς

Ξένια Κωνσταντίνου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού μελέτησε την υπό αναφορά πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή την 21^η Ιανουαρίου 2021 από τον πρόεδρό της κ. Κυριάκο Χατζηγιάννη και τις βουλευτές κ. Ξένια Κωνσταντίνου, Μαριέλλα Αριστείδου και Ελένη Σταύρου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, σε επτά συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 3, 17 και 24 Φεβρουαρίου και στις 3, 10, 17 και την 31^η Μαρτίου 2021.

Στο στάδιο της μελέτης της πρότασης νόμου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Επίτροπος Νομοθεσίας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, του Γραφείου της Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, του Γραφείου της Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, της Αστυνομίας Κύπρου, του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ) και νομικός σύμβουλος σε θέματα αθλητισμού.

Στο πλαίσιο της συζήτησης της πρότασης νόμου παρευρέθηκαν επίσης οι κ. Μαριέλλα Αριστείδου και Ελένη Σταύρου.

Σκοπός της πρότασης νόμου, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, είναι η τροποποίηση του περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμου, ώστε να θεσπιστεί το νομοθετικό πλαίσιο για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των πράξεων και των

συμπεριφορών που συνιστούν εκφοβισμό στον αθλητισμό, ο οποίος περιλαμβάνει εκφοβιστικές ή και εκβιαστικές συμπεριφορές, σωματική ή ψυχολογική βία, καθώς και πράξεις παρενόχλησης εναντίον προσώπων που ασχολούνται ερασιτεχνικά ή επαγγελματικά με τον αθλητισμό, με θύτες άτομα που προέρχονται από τον χώρο του αθλητισμού.

Ειδικότερα, με τον προτεινόμενο νόμο ο ΚΟΑ έχει την υποχρέωση εκπόνησης και εφαρμογής σχεδίου δράσης για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του εκφοβισμού στον αθλητισμό, στο οποίο προβλέπεται μεταξύ άλλων και η διαδικασία υποβολής καταγγελιών για περιπτώσεις εκφοβισμού στον αθλητισμό. Επιπρόσθετα, ο ΚΟΑ πρέπει στο τέλος κάθε έτους να δημοσιοποιεί ετήσια έκθεση για την πορεία υλοποίησης του εν λόγω σχεδίου δράσης, στην οποία θα περιλαμβάνονται οι δράσεις και οι ενέργειές του για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του εκφοβισμού στον αθλητισμό. Παράλληλα, ο ΚΟΑ έχει την υποχρέωση εκπόνησης κώδικα συμπεριφοράς και δεοντολογίας, που θα περιλαμβάνει το σύνολο των αρχών και των κανόνων συμπεριφοράς που θα διέπουν τη συμπεριφορά των προσώπων που ασχολούνται με τον αθλητισμό και ο οποίος θα είναι δεσμευτικός για τις αθλητικές ομοσπονδίες και τα μέλη τους.

Με την προτεινόμενη πιο πάνω ρύθμιση παρέχεται επίσης η δυνατότητα στην Ανώτατη Δικαστική Επιτροπή Αθλητισμού (ΑΔΕΑ) να εκδικάζει και ως πρωτοβάθμια δικαστική επιτροπή αντιαθλητικές συμπεριφορές και πράξεις που συνιστούν εκφοβισμό στον αθλητισμό.

Όπως ανέφεραν ενώπιον της επιτροπής οι εισηγητές της πρότασης νόμου, η κατάθεση και προώθηση της πρότασης νόμου κρίθηκε αναγκαία, ώστε να ρυθμιστεί το αναγκαίο νομοθετικό πλαίσιο για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των εκφοβιστικών συμπεριφορών και πράξεων παρενόχλησης σε βάρος αθλητών και αθλητριών στον χώρο του αθλητισμού. Όπως επισήμαναν, ο ΚΟΑ οφείλει να μεριμνά για την ευημερία και την

ασφάλεια των αθλητών και των αθλητριών και να διασφαλίζει τη δίκαιη και ισότιμη μεταχείρισή τους σε ένα ασφαλές και υγιές αθλητικό περιβάλλον.

Στο πλαίσιο της εξέτασης της πρότασης νόμου ενώπιον της επιτροπής όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και φορείς κατέθεσαν τις θέσεις και τις εισηγήσεις τους για σκοπούς βελτίωσης των προνοιών της και επίτευξης των στόχων της.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας δήλωσε ότι, παρ' όλο που η πρόταση νόμου χρήζει βελτιώσεων, συμφωνεί με τη φιλοσοφία και τις επιδιώξεις της.

Στο πλαίσιο της συζήτησης ο εκπρόσωπος του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού επισήμανε μεταξύ άλλων την ύπαρξη ασάφειας σε ορισμένους ορισμούς που περιλαμβάνονται στη πρόταση νόμου, καθώς και την απουσία ειδικής αναφοράς στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Παιδιού από Σεξουαλική Εκμετάλλευση και Κακοποίηση, στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης για τη Βία κατά των Γυναικών, καθώς και σε συγκεκριμένες εθνικές νομοθεσίες, όπως η νομοθεσία για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση. Περαιτέρω, επισήμανε την απουσία κατάλληλου μηχανισμού για υποβολή καταγγελιών και παραπόνων από παιδιά.

Η Επίτροπος Νομοθεσίας, τόσο γραπτώς όσο και προφορικώς ενώπιον της επιτροπής, εισηγήθηκε την αναδιατύπωση των προνοιών της πρότασης νόμου που αφορούν το σχέδιο δράσης και τον κώδικα δεοντολογίας και συμπεριφοράς και την αφαίρεση από τον ορισμό του «εκφοβισμού στον αθλητισμό» των πράξεων που αφορούν ποινικά αδικήματα. Επίσης, επισήμανε ότι πρέπει να αφαιρεθεί η δυνατότητα από την ΑΔΕΑ να εκδικάζει περιπτώσεις εκφοβισμού στον αθλητισμό, αφού η διερεύνησή τους πρέπει να γίνεται από την αστυνομία και η εκδίκασή τους από ποινικά δικαστήρια. Επιπρόσθετα, εισηγήθηκε να εισαχθούν σχετικές πρόνοιες στον ποινικό κώδικα για τα

αδικήματα του εκφοβισμού, της ψυχολογικής βίας και της σεξουαλικής παρενόχλησης, με επιβαρυντικές ποινές, όταν οι θύτες έχουν ειδική σχέση με τα θύματα, όπως η σχέση προπονητή και γυμναστή με αθλητές. Περαιτέρω, όπως επισήμανε, στην περίπτωση που το αδίκημα αφορά ανήλικα πρόσωπα, πρέπει να εφαρμόζεται ο ειδικός νόμος για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση. Τέλος, σύμφωνα με την ίδια, κρίνεται σκόπιμο να εισαχθούν στη νομοθεσία του ΚΟΑ και πρόνοιες για επιβολή κυρώσεων σε βάρος προσώπων που έχουν καταδικαστεί για τέτοιους είδους αδικήματα.

Οι εκπρόσωποι του ΚΟΑ συμφώνησαν με τις θέσεις της Επιτρόπου Νομοθεσίας και επιπρόσθετα επισήμαναν ότι ο εκφοβισμός πρέπει να εισαχθεί ως αδίκημα στον ποινικό κώδικα και όχι στη νομοθεσία του ΚΟΑ. Επιπρόσθετα, διαφώνησαν με την πρόνοια σύμφωνα με την οποία η ΑΔΕΑ θα έχει την εξουσία να επιβάλλει κυρώσεις, αφού, όπως επισήμαναν, η ΑΔΕΑ έχει αρμοδιότητα να εκδικάζει αθλητικά παραπτώματα με βάση σχετικούς κανονισμούς.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου της Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων επισήμανε την ανάγκη ύπαρξης πιο ισορροπημένης παρουσίας ανδρών και γυναικών στις θέσεις λήψης αποφάσεων, όπως στο διοικητικό συμβούλιο του ΚΟΑ και στα διοικητικά συμβούλια των ομοσπονδιών και των σωματείων. Σύμφωνα με την ίδια, πρέπει να αποκατασταθεί η ανισότητα που παρατηρείται στον χώρο του αθλητισμού και ειδικότερα όσον αφορά την άνιση μεταχείριση των αθλητριών και των αθλητών ως προς το ύψος των αμοιβών και των επιδομάτων που λαμβάνουν.

Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού, με επιστολή που απέστειλε στην επιτροπή, ημερομηνίας 1^{ης} Φεβρουαρίου 2021, εισηγείται μεταξύ άλλων τη δημιουργία ενός ειδικού κέντρου ή τμήματος ευημερίας στον ΚΟΑ, σκοπός του οποίου θα είναι η εκπόνηση και η εφαρμογή μέτρων προστασίας και ευημερίας των αθλητών και των αθλητριών. Ειδικότερα, σε αυτό θα υπηρετούν ειδικοί εμπειρογνώμονες σε θέματα

σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικής για την ευημερία στον αθλητισμό, με αρμοδιότητα μεταξύ άλλων την εφαρμογή σχεδίων δράσης, διαχείρισης περιστατικών κακοποίησης ή παρενόχλησης αθλητών και αθλητριών. Στις περιπτώσεις, επίσης, κατά τις οποίες οι αθλητικές ομοσπονδίες και τα μέλη τους δε θα συμμορφώνονται με τις πιο πάνω πολιτικές και τα σχετικά πρωτόκολλα, ο ΚΟΑ θα δύναται να μειώνει αναλόγως τις χορηγίες προς τις εν λόγω ομοσπονδίες και τα μέλη τους.

Στο πλαίσιο της συζήτησης ενώπιον της επιτροπής, αφού υπήρξε εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων και ακούστηκαν οι θέσεις όλων των ενδιαφερόμενων μερών, η επιτροπή έκρινε σκόπιμο να τροποποιήσει σε αρκετά σημεία το κείμενο της πρότασης νόμου, βελτιώνοντάς το στη βάση των πιο πάνω παρατηρήσεων και επισημάνσεων που διατυπώθηκαν ενώπιόν της. Ως εκ τούτου, το κείμενο αυτής έτυχε αρκετών αλλαγών και διαμορφώσεων, προτού λάβει την τελική του μορφή.

Ειδικότερα, οι αλλαγές και οι τροποποιήσεις που επήλθαν στο κείμενο της πρότασης νόμου περιλαμβάνουν κυρίως τα ακόλουθα:

1. Την προσθήκη στο προοίμιο της πρότασης νόμου και αναφορών σε σχετικές διεθνείς συμβάσεις που αφορούν την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, την προστασία του παιδιού από σεξουαλική εκμετάλλευση και σεξουαλική κακοποίηση, καθώς και την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.
2. Την τροποποίηση και βελτίωση του ορισμού του «εκφοβισμού στον αθλητισμό» όσον αφορά τις συμπεριφορές και τις ενέργειες που συνιστούν εκφοβισμό στον αθλητισμό, καθώς και τη βελτίωση της πρόνοιας σε σχέση με το πρόσωπο που αποτελεί τον θύτη.
3. Τη βελτίωση του ορισμού του σχεδίου δράσης για υγιή αθλητισμό, καθώς και του ορισμού του κώδικα συμπεριφοράς και δεοντολογίας, ο οποίος εκπονείται στο πλαίσιο εφαρμογής του εν λόγω σχεδίου δράσης, ώστε οι κανόνες συμπεριφοράς

να βασίζονται στις αρχές της καλής διακυβέρνησης, της ισότητας, της ίσης μεταχείρισης, της αναλογικότητας και του σεβασμού των δικαιωμάτων του παιδιού.

4. Την προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία η μη τήρηση του κώδικα συμπεριφοράς και δεοντολογίας από τις αθλητικές ομοσπονδίες και τα μέλη τους θα έχει αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά τη χρηματοδότησή τους από τον ΚΟΑ.
5. Τη διαγραφή της πρόνοιας σύμφωνα με την οποία στο διοικητικό συμβούλιο του ΚΟΑ και στα διοικητικά συμβούλια των ομοσπονδιών και των σωματείων πρέπει να υπάρχει αντιπροσώπευση και από τα δύο φύλα, καθώς η πρόνοια για την ποσόστωση υπέρ των γυναικών στα διοικητικά συμβούλια κρίθηκε αντισυνταγματική, με βάση απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.
6. Την προσθήκη πρόνοιας για οδηγό καθοδήγησης, ο οποίος θα περιλαμβάνει οδηγίες και πληροφορίες αναφορικά με τον χειρισμό των περιπτώσεων εκφοβισμού στον αθλητισμό, καθώς και άλλων περιπτώσεων που αφορούν τέλεση αδικημάτων.
7. Την υποχρέωση του ΚΟΑ να ενημερώνει την Επιτροπή Προστασίας Δικαιωμάτων του Παιδιού για περιπτώσεις εκφοβισμού στον αθλητισμό και τέλεσης αδικημάτων στις οποίες εμπλέκονται ανήλικα πρόσωπα.
8. Την προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία ο ΚΟΑ θα διασφαλίζει ότι οι αθλητές και οι αθλήτριες που ενασχολούνται με το ίδιο άθλημα και έχουν τις ίδιες επιδόσεις και διακρίσεις θα τυγχάνουν της ίδιας οικονομικής στήριξης, τηρουμένων των αρχών της ισότητας και της αναλογικότητας.
9. Τη διαγραφή της πρόνοιας σύμφωνα με την οποία ο εκφοβισμός στον αθλητισμό συνιστά ποινικό αδίκημα, καθώς και τη διαγραφή της πρόνοιας σύμφωνα με την οποία παρέχεται η εξουσία στην ΑΔΕΑ να εκδικάζει πειθαρχικές ποινές εναντίον προσώπων που έχουν καταδικαστεί από δικαστήριο για ποινικά αδικήματα ή εναντίον ομοσπονδιών και σωματείων για συγκάλυψη ή παράλειψη προώθησης

σχετικής καταγγελίας για περιπτώσεις εκφοβισμού στον αθλητισμό ή τέλεσης αδικημάτων.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του κειμένου της πρότασης νόμου, όπως αυτό τροποποιήθηκε με βάση τα πιο πάνω, στην ολομέλεια του σώματος.

13 Απριλίου 2021

Αρ. Φακ. 23.02.062.007-2021

ΙΧ/ΔΦ/ΘΗ